

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Depvlsio, Sev Epistola Apologetica Contra Cvivsdam Svgestionem. Ad
Illvstriss. Et Reverendiss. Congregationem Inquisitionis generalis Sacrae
Fidei, Romæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

DEPULSIO, SEU
EPISTOLA APOLO-
GETICA CONTRA CV-
IVSDAM SVGGE-
STIONEM.

AD ILLUSTRIS. ET REVERENDISS.
Congregationem Inquisitionis generalis Sacrae
Fidei, Roma.

UNQUAM fuisset arbitratus has meas humiles miricas
æmulationis flammis adflandas: factum tamen. Nam Fr.
Thomas Maluenda Dominicanus, in operis de Antichri-
sto auctuario pagina 4. Additione ad pag. 319. col. 2. lin. 18
Vnum me delegit, cui vna (quod aiunt) manu panem por-
rigens, altera lapidem impingeret. In speciem laudat, rei-
pla conatur libro meo nigrum Theta appingere. Verba e-
ius (viri & Domini Illustrissimi ac Reuerend.) sunt ista!

Fr. Thomas
Maluenda
verba.

Martinum Del Rio, qui tribus integris tomis Magicarum Disquisitionum curiosissime &
vberissime de tota in vniuersum Magia, eiusq. generibus post alios nuper disseruit. In quibus
scriptis, & si multa insint scitu tam digna, tum vtilia ac qua praesertim vsui magnopere esse
possint ad locupletandam hanc nostram de Magia, ac etiam de miraculis Antichristi tra-
ctationem, at vellemus expendimus tutius religioni Christianae esset, ne eiusmodi commen-
taria passim & promiscue manus omnium vulgo subirent, ne in multis parum piis homi-
nibus illex esse possint nouas & reprobatae curiositates perscrutandi ac experiundi, ne dum
noxia vitare docentur, venenum potius quam antidotum bibant.] Haecenus ille, latus
meum non ense stricto, sed dolone clanculum perens. praeiuitalius, qui po-
stea eodem colore, omnem vim exeruerunt, ut Roma ac Pincia, opus tanto ap-
plausu à Catholicis, & fidei. Quae sistoribus receptum, prohiberetur. Hoc agunt, more
suo, ut nihil in minima nostra Societate typis euulgetur, cui non genuinum infigat.
Experiri magni pietate & eruditione viri, Illust. Bellar. Maldonat. Molina, Suarez,

Depulso.

Vas quibus quorum nullus ab hoc vrente vento transit immunis. his accēseri, licet mihi sit optandum: tamen quia mea mihi tenuitatis cōscius sum, censurę sententiam hanc (si sic vocanda) minime negligendam.

Vt inde ordiatur vbi ille desit: humiliter oro, vt Sacre fidei quęstiores, quę sunt iustitia, prudentia, pietate, ad quos harum litium decisio pertinet, sequentia perpendant.

Consideratio prima.

Primum vnde hæc redargutio proficiscatur, & quis ille qui hunc metum prætextit, proficiscitur ab illius ordinis (licet Sancti) viris, qui se palam vt aduersarios, & impugnatores Societatis gerunt, vel clanculum ex insidiis arrodunt: & magno ausu per Hispaniam, Italiam, & alias orbis partes, inuidiam Societati excitare, & Patrum Societatis sententias atque scripta, per se, ac emissarios suos, mendaces historicos & alios denigrare moluntur: curantes maximopere, vt vel libri prohibeantur, vel ad tempus lectio suspendatur, vel aliqua ignominie nota aspergatur. Quamobrem contendo instituti huius homines, nec vt iudices, nec vt testes contra Societatis nostrę homines, vel Societatis scripta, vlllo modo admittēdos: sed pro accusatoribus & aduersariis audiendos habendosque.

2

Secundo obseruandum ista Maluendę verba non haberi in omnibus exemplaribus, e quibus ipso consentiente sublata, mansisse in quibusdam tantum. Vnde colligitur ne ipsi quidem hoc constanter visum, sed re minus perpensa scriptum fuisse: vt sunt in eodem opere de Antichristo, contra Illustrissimos Baroniũ, Belarminum, Patrem Pererium Riberã, & alios nostros multa satis aspere & Catoñiane, ne quid dicam aliud, pronunciata. Sed esto sic illi visum: vnus iudicio ego Principum, Quęstorum, & Doctorum iudicia possum opponere?

3

Tertio aduertendum proponi nudum timorem, Zelo boni publici prætextu, vt togam purpura, nec rationem addi, nisi possibile periculum hominum improborum: & tamen propter imaginariũ istud periculum, implicite peti, ne sinatur liber iste manib. vulgi passim teri: licet in eo multa esse fateatur scribit digna & vtilia, præsertim exornando ipsius de Antichristo tractatui. Magna scilicet & Ecclesię cura necessaria, vt tractatus ille locupletetur, & aliorũ libri, vnde id fiat, supprimantur. Neque id tantum sed vt omnes eiusmodi commentarii eidem dānationi subiciantur. Nec aduertit, se quidē quia plus petit causa iure cadere: deinde viros ordinis sui laudatissimos in idem discrimen mecum inuoluere. De magicis enim istis exstant passim libri editi: Sprengeri & Institoris malleus maleficum: Nideri Formicarium & Præceptorium, Jaquerij Flagellum Fasciniorum: Vtrici Molitoris de Pythonicis Spiritibus, Siluestri Prieratis Admiranda Strigimagorum: Spinæ de Lamis: Michaelis Pneumatologia: Victoria relectio de Magia, qui omnes ordinis D. Dominici fuerunt, pars Inquisitores fidei, pars Sacri palatii Magistri, quorum vestigijs ego institi, præuenies insecutus, ab his quæstiones, & earum argumenta, fundamenta, & narrationes multas desumpsi, vt suis locis apparet. Si foret vllum periculum in meis & similibus commentarijs, foret etiam in illis idem. Nec illi deberent vulgo passim permitti, quamquã mea sententia libri Latine & paulo pressius ac terius scripti, non sint dicendi vulgo scripti.

Ex hac

4.

Ex hac nascitur consideratio quarta: posse multos non iniuria mirari cur
 ipsis hoc periculum nunc demum in mentem venerit, & non prius tot sui ordi-
 nis, & alijs hac ex professo tractantibus? an forte quia de societate vnius can-
 dem materiam vberius, & curiosius (vt fatetur,) certe laboriosius, & meliore
 methodo, quam illi paulo ante nominati, in lucem edens, visus sit luminibus
 officere? sane hæc libri, quinta tam paucis annis editio est; tam auide exempla-
 ria emuntur. An offendit fortassis narratio quorundam exemplorum; qua
 tamen omnia ex historijs probatis adducuntur, quarum ibi, vno excepto quod
 recentius, authores laudantur, vt verbi gratia, libro 2. questio. 10. littera D. de
 Marco Iesuaro: libro 4. cap. 1. questione 3. Sect. 3. de Fr. Francisco de la Cruz, &
 Sectio. 4. littera L. de reuelationibus fictis contra immaculatam Deipara con-
 ceptionem: & sect. 6. lit. S. sub finem septimæ regulæ de Hieronymo Ferrariensi:
 demum lib. 6. cap. 2. sectio. 3. quest. 3. in fine litteræ S. de visione Neapolitana &
 Salernitana. Si hæc alibi tuto leguntur, cur non & in eo libro? Dicent nec
 alibi expedire legi. Primum quæro, cur igitur non eandem in alijs censuram tu-
 lerint? Deinde censeo, vtile esse Christianis, etiam lapsis religiosorum publicos
 redargui scriptis, tum quia conducit ad quorundam humiliationem, & ad alio-
 rum cautelam, vt qui stant, videant ne cadant. Deinde cum vident hæretici nos
 ea non dissimulare, desinunt ea ingerere: & sane quo magis ista teguntur, hoc
 seclarius produnt, quo palliantur diligentius, fœdiora apparent: & (vt ait il-
 le) iners malorum remedium ignorantia est. Ideo grauissimi & sapientissimi
 scriptores consueverunt eiusmodi exempla litteris, ad ostendendum Dei iustitiam
 & hominum fragilitatem, sibi monumentis Historiarum commedanda ad pla-
 cuit Sophronio, Cassiano, Petro Cluniacensi, Petro Damiani, Surio, Baronio,
 & ex ipso D. Dominici instituto, Niderio Cantiprateni, S. Antonio, Leandro,
 Antonio Senensi, Ferdinando del Castillo, quorum libri merito laudantur le-
 guntur, seruentur. Sed quia hoc aperte non culpant, ad id venio, quod exserte
 asserunt.

5.

Inquiunt semetvere, ne parum pij venenum hauriant, vnde antidorum
 debuissent, & excitentur ad experientias illicitas, & discant quæ ignorabant. Si
 in omni vilius ista ratio, tollantur de medio, Controversiarum fidei libri, qui
 errores memorant, quos lector ignorabat, & scio id prætexuisse, cum Illustrissi-
 mi Bellarmini scriptis periculum intentabant, homines mente varia, non confi-
 derantes DD. Epiphanium, Augustinum, Theodororum, Damalcenum, cæteros
 Patres, nec recentiores sui ordinis Stoltanum, Bunderium, Sixtum Senensem,
 & Franciscani ordinis Alphonsa Castro, Feuardentium, vt cæteros taceam. An
 nolunt hæreticorum calumnias stilo forari, & impie dicta refelli: Si id non no-
 dunt, cum fascinarij, malefici, Lamie, negromantici, & similes Magi, hæretici,
 sint, cur illis scriptis solide reuinci non sinunt? Tollantur de medio, si ratio Ma-
 duenda probatur, historiae, & Annales Ecclesiastici, in his D. Antonius, Galifar-
 dus & alij Dominicani. Nam in eorum scriptis Ecclesiæ militantis næui, & ma-
 eula, & schismatum causæ, & quibus se rationibus, qui à Petri sede deficiebant,
 tuerentur, & alia huiusmodi leguntur, quibus huius ætatis Schismatici, & hære-
 tici ipsos & alios irretiunt. Tollantur ex manib. Christianorum Siluestri, Fumi,

Caietani, Victoria, Medina, Ledesma, Lopez, Garcia, vel totum totum
armilla, confessionalia, instructoria, & cetera, casuum conscientia, à quibus im-
probi & vijiosi homines illici possent, ad nota, & prius incognita flagitia perferu-
tandum & experendum: atque ita, dum noxia vitare docentur, incaute venenum potius
quam antidotum bibent. Et tamen illa non contenti Latine scripsisse, etiam vulgari
sermone Italico & Hispanico typis mandastis, quod certe est, velle ve passim &
promiscue tales commentarij vulgi manus subeant. Vno verbo dicam, panem,
vium, ignem, noctem, solem de medio tollas necesse est, si voles tollere, quic-
quid abuti mali homines solent, nam creatura omnes insipientis laquei sunt.
verè verum est illud Sulmonensis,

Nil prodest, quod non laedere possit idem

igne quid vitium? Si quis tamen vvere recta

Comparat, audaces instruit igne manus

Eripit interdum, modo dat medicina salutem

Quaque inuet monstrat, quaque sit herba nocens

Idem à me fit opere toto, & ideo si recta mente legatur

Constabit nulli posse nocere

Quid? quod nec vllum reuera periculum in eo opere huiusmodi est, quale ad-
uerlatius formidat. Non est ratio ne ipsius materiam, non ratione methodi. Tum
erat [s]candalosus iudicare, quia in parte, periculum suberat, vnde scandalum vere-
batur: & non, more chirurgi impetii pro varice totam tibiam exfoedere. Dieis
me post alios hæc scripsisse. Non ergo novos errores natio, qui non prius alibi le-
fuerunt. Tamen timens, ne notus & reprobatus curiosus ex meo libro hauriant. Sa-
ciam reprobati, per reprobantibus relati, quod igitur hic nonum periculum ti-
mes, cum eos accuratius & validius, quam priores illi, resellam: faceris curiosus
& vberius id me fecisse. Sed ego utrumque abno, si velis significare singula me-
fusus persecutum: sed fortassis illos alios non legisti, vel non aduertis, quæ alij
sigillatim prolixè disputarunt, ea me compendio tradere, & integros sepe libros
adynam quæstionem redigere. Si vero scribis, me vberianè & curiosissimè ita tra-
ctasse, quæ quæ alij sparsim & metubratim docuerunt, illa vniuersa commode
id ordinem ex inordinato adducta non distiterit id mihi propositum efficere, ve-
rum quid methodus & cetera, & apta atque opportuna series & dispositio di-
cendorum pericula addat non intelligo: neq; id cuiquam displicere potest, nisi
qui reprehensori meo similis amet nihil methodicè vel ordinato suis locis &
momentis collocare. Si singula seorsim nulli apud alios didicimini fuerunt ob-
noxia, cur subito apud me cunctim & vniuersim sunt periculosa? nonne singulis
remedia, & monita & detestationes adiaxiabatur? & distulit in vniuersis

7

Ceterum, quia non libuit, vel non potuit reprehensori explere, quid in ope-
re meo periculosum senseret; quod æquitas & caritas fieri ab eo postulabant.
sufficienti partium enumeratione, licet Minerva trassiore, tunc ostendam, toto
in libro nihil formidat eius suffragari. Sex libri sunt: Primo, generales quædam,
& magnam partem philosophicæ, quæstiones sunt, quibus non plus pericul-

subest, quam in Sori, Banefij, Aquarij, Pauli Veneti phisicis, quoslibet inus, pax
Victoriae de Magia relectione. *Secundo* libro docetur damnare Magiaethicam, quae
per se esse nulla, sed tota pendere à diuina promissione; & maiorum dignitate
naturali potentia scientiaq; & proinde disputatur, quid illi facere queant, quae
nequeant; quae materia tradita à D. Tho. in *Questionibus*; & à ceteris Scholasti-
cis in tractatu de Angelis, à morum magistris in primi praecipi explicatione;
singulis quaestionibus laudauit duces meos, etiã instituti D. Domini. Cateranum,
Niderium, Ferraritem, Siluestrum, Victoriam, ceteros. Notae hic quaestiones
nullae, nisi voces nouas quaest. 22. & 23. quarum effectus experientia nulli desi-
derium concitabunt. *Tertij* libri duae sunt partes, prior agit de maleficijs, de quibus
etiam Girlandus Sprenger, Siluester, & alij, quos ibidem cito, agunt de his
summitate omnes, agunt Theologi in materia de matrimonio, vñ non negligenter,
nec obiter Sotus, & vterque Ledemus: maleficia haec, nihil admodum habent
curiositatis, sceleris plurimum, & ne quis venenũ hauriat, fontẽ obstruxi
nam modos praetermissi, scelus indicauit. Posterior pars de vana obseruatione
agit, re confessarijs, omnibusq; fidelibus scitu necessaria, de qua scribunt Theologi
in enarratione primi praecipi, & in tractatu de fide: hic exemplis ad ductis
lucem artuli; vt arbitror, simul instruens iudices, & confessarios; & periculum
ceterorum caute declinans. Nam vt illi possint iudicium ferre, proposui solum
initium, & finem conceptarum formularum: vt istis ne quid noceret, vel esset
quod imitentur, subtraxi media & maiorem vt plurimum formulae partem; ex-
ceptis paucis Paganis & Gentilibus quibusdam plane ridiculis; quibus nec pueri
credant, & qui non dum are lauantur, iam *Quartus* liber est de Prophetia, & de
reuelationibus; de diuinatione & coëctatione, de quibus quorante me scripserunt,
ostendi in singulis; in his D. Tho. & Medina, poster. S. Lidor. & Rabanum. Si
quod hic periculum foret, esset in tractatu de Diuinatione; sed non est, quia nu-
dum continet artium illarum censum, & insectationem. Species numero, mo-
dos non doceo, sed digitum intendo in nominis origini boni (vig. fit per farinam;
fit per peluim, fit per cribrum) solennia verba profus subiectos; quae, vt verum
fatear ignoro. *Quintus* liber iudicialis est, praxim continet, & ordinem iudicia-
rium in hoc crimine seruandum, sine vlla curiositate, & vmbra periculi suam ti-
met vmbra, qui hic timet. *Sextus*, lucernam in hac caligine praefert Confessarijs;
vt possint vulnera animae fortiorum deprehendere, & his consulere & reme-
dia vtilia applicare: quae pars tota Ethica est. Adduntur remedia licita contra
damna, quae maleficijs illata: hic licita ab illicitis separantur, & ostenditur, quae
medici probent, & quae Ecclesiasticus vsus receperit: quae pars tota comparata
ad comprobationem & defensionem sacramentorũ & ceremoniarum Catho-
licorum Ecclesiae, aduersus nonnullos haereticos, quorũ refutatione elaudetur.
Videtur (viri Illustriss. & Reuerendiss.) quae vestra prudentia est, nihil hic veri
periculi subesse: vnde colligitur timorẽ illum inanem & praesum videri posse.

8
Contra non vereor contendere multũ damni inferri Ecclesiae, & Resp. si ob-
tam leues formidines boni & vtilis libri, phibeantur, in quibus sana quoad mores
& fidem (vt de hoc libro sapientissim. & reuerendiss. Magister sacri Palatii testa-
tus fuit) continetur. Nec vlla patitur iustitia plus valere aduersariorum gratiam,

aut po-

aut potentiam aut importunitatem, quam auctoris (vt modeste & vere loquar) perpectam fidei & morum integritatem; qui (Deo gloria) & à se, & à maioribus per omnia semper Catholicus, non in obscuro, & umbra versatus, neque ad sarcinas sedit, sed in sole, acie, puluere multis annis, non segnem Ecclesie contra fidei hostes operam nauauit. Eodemne loco habendi, qui hæreses impugnant, & qui spargunt, vt æqualis omnium libris infamiae nota, suppressione, vel suspensione inuratur? Hæresis sortiariorum & strigimagorum tota ferme Europa deplorandis incrementis quotidie gliscit, quam lætū illis futurum si intelligant ipsorum mastigem, à quo hætenus magno animo, & fide bona, fraudes ipsorum propalabantur, religiosum à religiosis impugnari? Magno errant cæteri hæretici Lutherani Calviniani que dedecus, & stigma iniustum hosti suo: nam illis, quos semper impugnaui, sum inuisissimus. Et hi & illi gloriabantur, etiam Sacrae fidei quæstorum iudicio, se suaque comprobari, se præualuisse, & veritate niti: nos calumniatores & Sycophatas esse. Mentirentur illi quidem, vt mentiantur assidue: sed nimis multi sunt, qui mentientibus fidem præberent: ita fieret, vt pusilli scandalum patiantur: & qui VVierum, & alios Lamiarum Patronos incaute sequuntur, alios paulatim in sententiam, & ex ea in sceleris societatem pertrahant, & Satanæ regnum contra Christum & Ecclesiam indirectè & pedetentim propagabitur, & stabilietur.

9 Sed hæc à me fiducia potius veri & conscientiae puritate dicta, quam vlla formidine, ne quid tale accidat. Noui sapientiam, prudentiam, iustitiam, pietatem vestram, Domini mei iam præiudicium tulistis, & huiusmodi aduersariorum metus, & conatus audistis, sed minime illis assensu fuistis. Pergite nocentes mulctare, innocetes protegere. his artibus vobis ascensiones disponetis ad folium vsque solis iustitiae, *ubi videbitur Deus Deorum in Sion.* Salmanticae mense Decembri, Anni cIo. Io. cvl.